AUMJ Journal Alborz University of Medical Sciences
نشریه دانشگاه علوم‌پزشکی البرز، تابستان ۱۴۰۳، دوره ۱۳، شماره ۳، صفحه‌های ۱۸۱-۱۷۲
مقاله تحقیقی

بررسی دیدگاه زوجین ایرانی نسبت به دریافت مشاوره ازدواج از راه دور

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۲/۰۷/۲۶ ؛ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۱۱/۱۸

پریسا بابلی[۱]
مهناز اکبری کامرانی[۲*]
ملیحه فرید[۳]
معصومه رجبی نائینی[۴]

چکیده

مقدمه و هدف: مشاوره پیش از ازدواج یکی از راه‌های تغییر یا کاهش باورهای غیرمنطقی و انتظارات غلط از ازدواج اســـت و تأثیرات مؤثر و معناداری بر کیفیت ازدواج افراد دارد. مطالعه حاضر باهدف بررسی دیدگاه زوجین ایرانی نسبت به مشاوره ازدواج از راه دور در شهرستان کرج انجام گردید.

روش کار: این مطالعه توصیفی در ســـال ۱۴۰۰ بر روی ۲۰۰ نفر مراجعه‌کننده به مراکز ازدواج کرج انجام شد. ابزار مورداســـتفاده در این مطالعه شامل پرسشنامه جمعیت شناختی، پرسشـــنامه پذیرش خدمات مشاوره از راه دور بود. داده‌های اخذ شده با استفاده از نرم‌افزار SPSS V۲۳ مورد تجزیه‌وتحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: شرکت کنندگان در این مطالعه ۵۶/۵ درصد زن و ۴۳/۵ درصد مرد بودند. متوسط سن زنان شرکت‌کننده در پژوهش ۷/۵۱ ± ۸۲/۹۰ ســـال و متوسط ســـن مردان ۵/۱۶ ± ۳۲/۵۲ سال بود. از بین شرکت‌کنندگان در این مطالعه ۴۳/۵ ٪ آموزش‌های قبل از ازدواج را کافی نمی‌دانستند. میانگین نمره کسب‌شده شرکت‌کنندگان از پرسشنامه پذیرش خدمات مشاوره از راه دور ۰۷/۱۳ ± ۵۹/۰۳ و کمترین و بیشترین نمره کسب‌شده به ترتیب ۲۹ و ۹۹ بود. نتایج حاصل از این مطالعه نشان داد که تقریباً ۷۵ درصد شرکت‌کنندگان موافق‌اند که استفاده از مشاوره ازدواج از راه دور می‌تواند در شروع زندگی مشترک آن‌ها سودمند باشد.

نتیجه‌گیری: تداوم مشاوره ازدواج از طریق راه دور پس از جلسه حضوری مراکز سلامت که جهت ثبت ازدواج آنان الزامی است می‌تواند در شروع زندگی مشترک آن‌ها سودمند بوده و بسیاری از نیازها و سوالات آنان را رفع نماید.

واژه‌های کلیدی: امکان‌سنجی، مشاوره از راه دور، جوانان

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره در مامایی، گروه مامایی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی البرز، کرج، ایران
۲. دکترای تخصصی بهداشت باروری، دانشیار گروه مامـــایی، مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی موثر برسلامت، دانشـــگاه علوم پزشکی البرز، کرج، ایران
۳. استادیار گروه پزشـــکی اجتماعی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی البرز، کرج، ایران
۴. دکترای تخصصی بهداشت باروری، معاونت بهداشتی، دانشگاه علوم پزشکی البرز، کرج، ایران

* نویسنده مسئول:
مهناز اکبری کامرانی، دکترای تخصصی بهداشت بـــاروری، دانشیار گروه مامایی، مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی موثر برسلامت، دانشگاه علوم پزشکی البرز، کرج، ایران
تلفن: +۹۸۲۶-۳۴۱۹۸۰۰۰
ایمیل: dr.akbarikamrani@abzums.ac.ir

[Downloaded from aums.abzums.ac.ir on 2026-10-30]

[DOI: 10.61186/aums.13.3.172]

مقدمه

رویـــداد ازدواج، ورود به مرحله جدیدی از زندگی است که بخش بسیار مهمی از حیات فردی و اجتماعی هر فرد را دربر می‌گیرد[۱]. زندگی زناشویی رابطه‌ای بسیار پیچیده است و آزمونی وجود ندارد که بتواند، تداوم یا فروپاشی آن را پیش‌بینی کند. خود زوجین تنها کسانی هستند که نقاط قوت و ضعف روابطشان را خوب می‌شناسند و می‌توانند در مورد آیـــنده آن تصمیم بگیرند[۲]. در سال‌های اخیر، حرکت برای تقویت زندگی زناشویی به برنامه‌های قبل از ازدواج کشیده شده است[۳]. آموزش‌های قبل از ازدواج فرصت مناسبی است که سبب افزایش آگاهی زوج‌ها از نقش خود در ایجاد یک رابطه ثمربخش گشته و بر نگرش آنان از مسائل مهم بهداشتی تأثیر می‌گذارد[۴]. خدمات مشاوره قبل از ازدواج در سلامت، تداوم ازدواج، اهمیت داشتن یک نسل سالم و حفاظت از سلامتی و کیفیت زندگی خانوادگی اهمیت دارد[۵]. همچنین انجام مشاوره قبل از ازدواج با افزایش میزان رضایت از ازدواج همراه است. آگاهی از علایق، توانمندی‌ها و نواقص خود و آگاهی از ساختار روانی زن و مرد می‌تواند به تفاهم و درک متقابل کمک نماید و داشتن اطلاعات در مورد نقش‌ها و وظایف خود در زندگی مشترک به شروع یک زندگی موفق کمک می‌کند[۴]. نتایج مطالعات متعددی نشان داده است که مشاوره پیش از ازدواج یکی از راه‌های تغییر یا کاهش باورهای غیرمنطقی درباره ازدواج است. مشاوره به زوجین کمک می‌کند تا آگاهی لازم را در زمینه مسائل مختلف بهداشت باروری کسب و زندگی زناشویی خود را بر مبنای صحیح پایه‌گذاری کنند[۶].

در ایـــران از سال ۱۳۷۲ مراکز ارائه‌دهنده خدمات بهداشتی در سطح کشور موظف به ارائه آموزش‌های قبل از ازدواج جهت تمام زوجین در شرف ازدواج شدند. در حال حاضر این آموزش به‌صورت یک جلسه حضوری با محتوای ازدواج و روابط عاطفی و اجتماعی، روابط زناشویی و تنظیم خانواده به‌تمامی زوجین در شرف ازدواج ارائه می‌شود. هرچند مطالعات انجام‌شده به اثربخشی این کلاس‌ها اشاره نمودند ولی با توجه به موضوعات آموزشی موردنیاز و همچنین محدودیت‌های فرهنگی در زمینه آموزش مسائل جنسی و شرایط روحی خاص زوجین در این دوران، کافی نبودن مدت آموزش و فضای فیزیکی نامناسب، این برنامه در عمل با مشکلات فراوانی، مواجه شده است[۵]. همچنین نحوه نامناسب ارائه مطالب آموزشی و عدم رعایت اصول آموزش مانند تأکید بر روش آموزشی سخنرانی، ندادن فرصت کافی جهت پرسش و پاسخ و بحث و مشارکت به زوجین، عدم استفاده از وسایل کمک‌آموزشی و رسانه آموزشی مناسب، مهارت کم مشاوران، نبود منابع مالی مشخص و ارزشیابی نامناسب از دیگر ضعف‌های موجود این برنامه است[۷]. از طرفی چون کلاس‌های مشاوره و آموزش‌های پیش از ازدواج، اولین تماس زوجین در آستانه ازدواج با سیستم بهداشتی – درمانی است، نوع برداشت زوجین از خدمات دریافت شده و رضایتمندی آن‌ها از این خدمات، نقش بسیار مؤثری در ادامه استفاده از خدمات سیستم بهداشتی خواهد داشت. همچنین این گروه، مناسب‌ترین افراد برای آموزش خدمات بهداشت باروری هستند و در بخش خدمات بهداشتی، موضوع کیفیت ارائه خدمت پیش از ازدواج و توانمندسازی زوجین در آستانه ازدواج، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است[۵،۸،۹].

در طی چند سال اخیر با شیوع کرونا نیز برگزاری این کلاس‌ها با محدودیت فراوانی مواجه شده است و این مطلب را بارزتر نمود که خدمات بهداشتی همیشه در مجموعه‌ای از صلح، رفاه و نظم اجتماعی صورت نخواهند گرفت. استفاده از روش‌های غیرحضوری ازجمله مشاوره پزشکی از راه دور، امروزه مورد توجه زیادی قرارگرفته است. پزشکی از راه دور نقش مهمی در اورژانس‌های پزشکی، معاینه از مسافت دور و آموزش پزشکی به‌خصوص در کشورهای درحال‌توسعه دارا می باشد. همچنین با توجه به این‌که فقر و تهیدستی، وسعت مناطق جغرافیایی و کمبود متخصصان پزشکی به‌عنوان سه مانع اصلی در دسترسی به مراقبت‌های پزشکی تخصصی به شمار می‌آیند، این فناوری با غلبه بر این موانع، قادر به فراهم آوردن خدمات مراقبتی و مشاوره‌ای برای اقشار مختلف جامعه خواهد بود[۱۰]. جهت پیاده‌سازی موفق و استفاده بهینه از فناوری مشاوره پزشکی از راه دور علاوه بر فراهم نمودن زیرساخت‌های فناوری اطلاعات، پذیرش فنّاوری جدید توسط گیرندگان خدمت مبتنی بر اعتقادات و ارزش‌های فرهنگی خاص و ویژگی‌های فردی حائز اهمیت است[۱۱].

با توجه به سیاست‌های جمعیتی کشور، بهبود دوره‌های پیش از ازدواج در جامعه ضرورتی اجتناب‌ناپذیر است لذا این مطالعه با هدف بررسی میزان پذیرش مشاوره از راه دور پیش از ازدواج از دیدگاه زوجین جوان طراحی شد.

روش کار

این مطالعه توصیفی در فاصله زمانی فروردین ۱۴۰۰ الی خردادماه ۱۴۰۱ بر روی ۲۰۰ نفر از زوجین در شرف ازدواج واجد شرایط در شهرستان کرج انجام شد.

[Downloaded from aums.abzums.ac.ir on 2026-10-30]

[DOI: 10.61186/aums.13.3.172]

با استفاده از فرمول برآورد نسبت یک صفت کیفی در یک جامعه با در نظر گرفتن فراوانی ۰/۵ و دقت ۰/۰۷۵ و آلفا ۰/۰۵ و d ۰/۲ حجم نمونه برابر با حداقل ۱۷۱ نفر که با در نظر گرفتن ۱۵ درصد ریزش به ۲۰۰ نفر رسید.

$$n=\frac{Z_1^2-\frac{\alpha}{2}pq}{d^2}$$

دریافت‌کنندگان خدمت به‌صورت در دسترس از ۲ مرکز جامع سلامت (راست‌روش و مرکز حصارک) در کرج که ارائه مشاوره ازدواج دارند انتخاب شدند. معیارهای ورود به پژوهش جهت خدمت گیرندگان، عبارت بودند از: داشتن ملیت ایرانی، باسواد بودن، تسلط به زبان فارسی، داشتن گوشی هوشمند، دسترسی به اینترنت. معیارهای خروج عبارت بودند از: عدم تکمیل یا ناقص بودن پرسشنامه.

ابزار مورداستفاده در این مطالعه عبارت بودنداز:

-پرسشنامه جمعیت شناختی شامل ۱۱ آیتم سن فرد، سطح تحصیلات فرد، نوع مراجعه، شغل، میزان درآمد، محل سکوت، قومیت، بیمه، دیدگاه در مورد خدمات فعلی مشاوره ازدواج، اهمیت مشاوره ازدواج و تداوم برگزاری مشاوره به‌صورت غیرحضوری.

- پرسشنامه پذیرش خدمات مشاوره پزشکی از راه دور (Acceptance of Telemedicine Counseling Services)

پرسشنامه پذیرش خدمات مشاوره از راه دور مبتنی بر مدل پذیرش تکنولوژی شامل ۲۵ سؤال دارای ۹ حیطه (سودمندی درک شده، درک سهولت استفاده، مقاومت در برابر استفاده، اعتماد، اضطراب تکنولوژی، شرایط تسهیل‌کننده، نفوذ اجتماعی، ریسک درک شده و قصد استفاده) است. طیف نمره هر سؤال بر اساس لیکرت ۵ تایی (کاملاً مخالفم، مخالفم، نظری ندارم، موافقم، کاملاً موافقم) است. روایی و پایایی این پرسشنامه توسط Kamal (۲۰۲۰) انجام‌شده است. ضریب آلفای کرونباخ برای آزمون پایایی آن برای حیطه‌های ۹ گانه آن در طیف ۰/۸۱ الی ۰/۹۴ گزارش شد[۱۲].

جهت استفاده از این ابزار در مطالعه حاضر روان‌سنجی نسخه فارسی آن انجام شد. بدین ترتیب که در مرحله اول دو نفر مسلط به زبان انگلیسی با حفظ امانت پرسشنامه را به فارسی ترجمه نمودند. نسخه پیش نهایی فارسی جهت بررسی روایی محتوایی و صوری توسط ۵ فرد متخصص مورد ارزیابی مجدد قرار گرفت و از لحاظ روایی و کیفیت ترجمه و تطابقات فرهنگی اصلاحات لازم اعمال شد. جهت مطالعه آزمایشی، نسخه به دست آمده در اختیار ۱۰ نفر از زوجین قرار داده شد و نظر آن‌ها درباره قابل درک بودن سؤالات پرسیده شد، نظرات پیشنهادی با مشورت مترجمین و صاحب‌نظران در تطبیق پرسشنامه اعمال گردید. در مرحله بعدی نسخه نهایی تهیه شده مجدداً به زبان انگلیسی ترجمه و توسط متخصصین و مترجمین با نسخه اصلی پرسش‌نامه مقایسه گردید و مورد تأیید قرار گرفت. ضریب آلفای کرونباخ به‌دست‌آمده برای آزمون پایایی آن در این مطالعه ۰/۸۹۸ محاسبه شد.

پس از کسب رضایت آگاهانه کتبی نمونه‌ها وارد مطالعه شدند. نمونه‌گیری با رعایت ملاحظات اخلاقی پژوهش به دو صورت حضوری و مجازی با ارسال لینک الکترونیکی پرسشنامه، از طریق پیام‌رسان مجازی (واتساپ) انجام شد.

داده‌های اخذشده با استفاده از نرم‌افزار SPSS V۲۳ مورد تجزیه‌وتحلیل قرار گرفت. به‌منظور نشان دادن نتایج از آماره‌های توصیفی مرکزی (میانگین) و پراکندگی (انحراف معیار و فاصله اطمینان ۹۵٪) و جداول (فراوانی و فراوانی نسبی) استفاده شد.

یافته‌ها

از بین ۲۰۰ شرکت‌کننده در این مطالعه ۵۶/۵ درصد زن و ۴۳/۵ درصد مرد بودند. متوسط سن زنان شرکت‌کننده در پژوهش ۷/۵۱± ۲۸/۹۰ سال و متوسط سن مردان ۵/۱۶ ± ۳۲/۵۲ سال بود. از بین شرکت‌کنندگان در این مطالعه ۴۳/۵٪ آموزش‌های قبل از ازدواج را کافی نمی‌دانستند. سایر مشخصات دموگرافیک در جدول شماره ۱ ذکر شده است.

نتایج حاصل از این مطالعه نشان داد که تقریباً ۷۵ درصد شرکت‌کنندگان موافق‌اند که استفاده از مشاوره ازدواج از راه دور می‌تواند در شروع زندگی مشترک آن‌ها سودمند باشد. در خصوص حیطه درک سهولت استفاده نتایج نشان داد که ۷۹ درصد شرکت‌کنندگان موافق‌اند که یادگیری استفاده از مشاوره ازدواج از راه دور برای آنان خیلی دشوار نیست. در خصوص حیطه مقاومت در برابر استفاده از مشاوره ازدواج از راه دور نتایج نشان داد که ۳۹/۵ درصد تمایل ندارند که مشاوره ازدواج از راه دور روش سنتی استفاده آنان از خدمات مشاوره ازدواج را تغییر دهد. در خصوص حیطه اعتماد نتایج نشان می‌دهد که ۸۲/۵ درصد معتقدند خدمات مشاوره ازدواج از راه دور برای بهبود روال خدمات آنان قابل‌اعتماد است. در خصوص حیطه اضطراب تکنولوژی نشان می‌دهد که ۷۳/۵ درصد معتقدند که استفاده از مشاوره ازدواج از راه دور سبب نمی‌شود عصبی شوند. همچنین ۷۴ درصد معتقدند استفاده از مشاوره ازدواج از راه دور نمی‌تواند آنان را گیج و ناراحت کند.

[Downloaded from aums.abzums.ac.ir on 2026-10-30]

[DOI: 10.61186/aums.13.3.172]

در خصوص حیطه شرایط تسهیل‌کننده نتایج نشان داد که ٦٧ درصد معتقدند می‌توانند تمامی منابع لازم برای استفاده از خدمات مشاوره ازدواج از راه دور را در اختیار داشته باشند. در خصوص حیطه نفوذ اجتماعی نتایج نشان داد که ٤٤/٥درصد معتقدند دوستان و آشنایانی که ارزش زیادی برای آنان دارند ترجیح می‌دهند که آنان از خدمات مشاوره ازدواج از راه دور استفاده کنند. در خصوص حیطه ریسک درک شده نتایج نشان داد که ٦٢ درصد معتقدند که استفاده از خدمات مشاوره ازدواج از راه دور باارزش‌ها و اصول اخلاقی آنان سازگار است.

در خصوص حیطه قصد استفاده نتایج نشان داد که ٦٩/٥ درصد معتقدند با فرض این‌که فرصت دسترسی به خدمات مشاوره ازدواج از راه دور به آنان داده شود، قصد استفاده از خدمات مشاوره ازدواج از راه دور رادارند. جزییات نظرات شرکت‌کنندگان در هر حیطه در جدول ۲ ذکرشده است.

میانگین نمره کسب‌شده شرکت‌کنندگان از پرسشنامه امکان‌سنجی ۰۷/۱۳ ± ۵۹/۰۳ می‌باشد. کمترین و بیشترین نمره کسب‌شده به ترتیب ۲۹ و ۹۹ می‌باشد. نتایج بیانگر پذیرش متوسط زوجین در به کارگیری مشاوره از راه دور ازدواج می باشند. در بین حیطه های مختلف، حیطه شرایط تسهیل کننده بیانگر پذیرش بالا زوجین است. در سایر حیطه‌ها پذیرش شرکت کنندگان متوسط می باشد. جدول ۳ میانگین و انحراف معیار کسب‌شده در هر حیطه را بیان می‌نماید.

بحث و نتیجه‌گیری

مطالعه حاضر با هدف بررسی دیدگاه زوجین ایرانی نسبت به مشاوره ازدواج از راه دور در شهرستان کرج انجام شد. نتایج حاصل از این مطالعه نشان داد که اکثر شرکت‌کنندگان موافق‌اند که تداوم مشاوره ازدواج از طریق راه دور پس از جلسه یک‌روزه روتین و حضوری مراکز سلامت که جهت ثبت ازدواج آنان الزامی است، می‌تواند در شروع زندگی مشترک آن‌ها سودمند بوده و بسیاری از نیازها وسوالات آنان را رفع نماید. در این مطالعه حدود نیمی از شرکت‌کنندگان آموزش فعلی را کافی نمی‌دانستند و تمایل به تداوم دریافت مشاوره ازدواج داشتند. در خصوص مشاوره ازدواج از راه دور تاکنون تحقیقی انجام نگرفته است و به‌مرور مطالعات موجود جهت بررسی وضعیت فعلی مشاوره قبل از ازدواج پرداخته شده است. هرچند مطالعات انجام‌شده نقش مؤثر آموزش و مشاوره قبل از ازدواج در ارتقا و افزایش آگاهی و نگرش زوجین را نشان می‌دهد اما در بسیاری از این مطالعات، افزایش سطح آگاهی و تغییر نگرش در حد مورد انتظار و قابل‌قبول نبوده است [۳،۱۳،۱٤]. مطالعه زمانخانی و همکاران (۱۳۹۷) که در استان البرز با هدف شکاف کیفیت برنامه آموزشی مشاوره پیش از ازدواج انجام شد نشان داد که شکاف منفی کیفیت بین انتظارات و ادراکات وجود دارد. شکاف منفی بیانگر این است که انتظار زوجین از کیفیت خدمت فراتر از ادراک آن‌ها از کیفیت خدمت ارائه شده است و رضایت مشتری جلب نشده است. شکاف منفی کیفیت می‌تواند به دلایل کمبود منابع، برنامه‌ریزی نامناسب، کمبود نیروی انسانی توانمند و توقعات زیاد به وجود آید [۷].

در مطالعه متقی و همکاران (۱۳۹۳) که باهدف بررسی دیدگاه زوجین و ارائه‌دهندگان خدمات مشاوره‌ای در مورد برنامه مشاوره ازدواج انجام شد از تجزیه‌وتحلیل نظرات شرکت‌کنندگان در مورد جلسات فعلی مشاوره قبل از ازدواج کد اصلی نارضایتی از جلسات به دست آمد. دلایل نارضایتی شامل خلاصه‌گویی و بیان مبهم مطالب، ارائه مطالب آموزشی ساده و پیش‌پاافتاده، محدود بودن و نامناسب بودن زمان جلسه و استفاده از روش ثابت سخنرانی بود. نتایج نشان داد که برنامه مشاوره ازدواج فعلی نیازهای آموزشی متنوع افراد شرکت‌کننده در کلاس‌ها را در برنمی‌گیرد و نیازمند تغییرات اساسی هم از بعد محتوا و هم از نظر نوع ارائه است [۱۵]. در مطالعه امیرزاده و همکاران (۱۳۹۵) نیز کمتر ازنیمی از زوجین از کیفیت برنامه آموزشی و مشاوره‌ای قبل از ازدواج رضایت داشتند [۷].

مطالعات نشان داده‌اند استفاده از اپلیکیشن آموزشی و مشاوره‌ای موبایلی باعث افزایش دانش، نگرش و عملکرد زوجین در آموزش پیش از ازدواج می‌شود و استفاده از فیلم‌های کارگاهی و کمک مشاوران می‌تواند به تسهیل یادگیری و کسب مهارت‌های زندگی و مهارت حل مسئله کمک کند[۱٦،۱۷]. نتایج مطالعه ترکیان و همکاران (۱۳۹۸) که با هدف بررسی تأثیر مداخله اپلیکیشن موبایل بر دانش، نگرش و عملکرد مرتبط با ازدواج سالم در میان جوانان ایران انجام شد، نشان داد که بین میانگین نمره آگاهی، نگرش و عملکرد جوانان قبل وبعد از مداخله تفاوت معناداری وجود دارد. ایـــن تغییر نشان‌دهنده تأثیر مداخله آموزشی با استفاده از اپلیکیشن آموزشی و مشاوره‌ای برافزایش دانش، نگرش و عملکرد جوانان در مورد ازدواج است[۱٦]. همچنین، حقانی و رضایی (۲۰۱۷) نقش استفاده از آموزش الکترونیک به‌ویژه آموزش از طریق موبایل را در افزایش سطح یادگیری و ارتقای دانش و نگرش گیرندگان خدمت مؤثر نشان دادند [۱۷]. با توجه به نقش اینترنت، تجهیزات الکترونیکی و اهمیت گوشی همراه در انتقال دانش و تغییر نگرش بهداشتی به‌ویژه در جوانان، ضرورت توجه سیاست گذاران بهداشتی و ارائه‌دهندگان خدمت در به‌کارگیری خدمات مشاوره از راه دور مشهود است.

[Downloaded from aums.abzums.ac.ir on 2026-10-30]

[DOI: 10.61186/aums.13.3.172]

محدودیت پژوهش حاضر، نبود تحقیق مشابه در داخل وخارج کشور جهت مقایسه نتایج است. همچنین ازآنجایی که تنها از پرسشنامه برای جمع‌آوری اطلاعات استفاده شده و سوگیری‌های موجود در پاسخ به پرسشنامه؛ باید در تعمیم نتایج احتیاط لازم را به عمل آورد. پیشنهاد می‌شود این مطالعه در نواحی دیگر کشور جهت بررسی نظر زوجین نیز انجام شود

قدردانی

ایـــن مطالعه حاصل پایان‌نامه دوره کارشناسی ارشد با کد ۴۰۲۰-۸۸ است که با حمایت مالی دانشگاه علوم پزشکی البرز به انجام رسیده است. از کلیه شرکت‌کنندگان در این مطالعه تشکر و قدردانی می‌شود.

تعارض در منافع

در این مطالعه هیچگونه تضاد منافعی جهت نویسندگان وجود نداشته است.

ملاحظات اخلاقی:

ایـــن طرح با شناسه IR.ABZUMS.REC.1399.232 درکمیته اخلاق دانشگاه علوم پزشکی البرز تأیید گردید.

مشارکت نویسندگان:

پریسا بابلی : طراحی مطالعه، جمع‌آوری داده، نگارش مقاله
مهناز اکبری کامرانی: طراحی مطالعه، جمع‌آوری داده، نگارش نهایی مقاله
ملیحه فرید: طراحی مطالعه، تجزیه وتحلیل آماری داده
معصومه رجبی نائینی: طراحی مطالعه و جمع‌آوری داده
همه نویسندگان نسخه نهایی را خوانده و تایید نمودند.

Refernces

1. Razavi H, Jazayeri R.S, Ahmadi S.A, Etemadi O. Comparison of the Effect of Premarital Preparation Program Based on Olson Model and Indigenous Premarital Counseling Package on Problems During Engagement. Journal of Family Research 2019; 15 (2):181-195.
2. Vahdani F, Bahari F. Standardization of Taylor-Johnson temperament analysis for Iranian couples and its application at pre-marital counseling. Shenakht Journal of Psychology and Psychiatry Spring 2016; 3. (1): 86-101.
3. Mazloomi M, Eslami H, Dehghani, Arabi. Survey the Effect of Pre-marriage Counseling on Knowledge and Attitudes Couple in Yazd. The Journal of Toloo-e-behdasht.2015;2(56):105-113. [In Persian]
4. Sepehrmanesh Z, Moravveji A. Mental Health of Young Couples Referred to Premarriage Consulting Center of Kashan. Community Health 2016; 3(3):228-38.
5. Zmankhani F, Tizvir A, dadashieynsheykh Z, Ataollahi S. Quality gap assessment of premarital education and counseling in Alborz province in 2018. Payesh 2020; 19 (3): 299 – 309. [In Persian]
6. Rajabi G, Abbasi Gh, Sodani M, Aslani Kh. The effectiveness of premarital education Program Based on Premarital Interpersonal Choices and Knowledge in Bachelor students. Journal of Family Counseling & Psychotherapy 2016. Vol. 6, N. 1 (21), 79- 97.
7. Amirzadeh Iranagh J, Rasoli J, Gholipor I, Nabilou B. Satisfaction with Quality of Educational and Counseling Program among Couples in UR. Nursing and Midwifery Journal 2017; 15 (5):386-394.
8. Amiri RE, Farahbakhsh K, Hormozi AK, Bejestani HS. Pre-marital counseling based on Islamic-Iranian culture. Payesh (Health Monitor) 2018 Aug 15; 17(4):431-42. [In Persian]
9. Ramezankhani A, Mohammadi G, Akrami F, Ghanbari Sh, Arab Alidousti F. Quality gap in premarital education & consultation program in the health centers of Shahid Beheshti Medical University. Pejouhandeh 2011:16: 169-177. [In Persian]
10. Tara SM, Rabiee R, Bahaoedin K.et al.Solutions for setting up tele health service clinics in the management of the Covid-19 epidemic. Tehran.2020.
11. Nobakht S, Bagheri S, Mehraeen E, Shamsabadi A R. The Feasibility of Telemedicine Technology Implementation in the Selected Hospitals of Iran. payavard 2018; 12 (1):25-33.
12. Kamal SA, Shafiq M, Kakria P. Investigating acceptance of telemedicine services through an extended technology acceptance model (TAM). Technology in Society. 2020;60:101212.

[Downloaded from aums.abzums.ac.ir on 2026-10-30]
[DOI: 10.61186/aums.13.3.172]

13. Ramazani AA, Faraji A, Fatemi M, Solooki M. The effects of pre-marriage education and consultation on knowledge and attitude of couples regarding to reproductive health. Tolooebehdasht. 2013;11(3):56-65.

14. Haji Kazemi ES, Mohammadi R, Hosseini F. Study on the effect of premarital health counseling on girls' awareness. Razi Journal of Medical Sciences. 2006;13(52):93-100.

جدول شماره ۱: مشخصات دموگرافیک زوجین در شرف ازدواج (N=۲۰۰)

متغیرها		تعداد	درصد	متغیرها		تعداد	درصد
تحصیلات فرد	زیر دیپلم	۲٤	۱۲/۰	بیمه	دارد	۱۲٦	٦۳/۰
	دیپلم	٦۲	۳۳/۰		ندارد	۷٤	۳۷/۰
	کاردانی/کارشناسی	۸۸	٤٤/۰	نوع مراجعه	ازدواج اول	۱٥۱	۷٥/٥
	بالاتر از لیسانس	۲٦	۱۳/۰		ازدواج دوم یا بیشتر	٤۹	۲٤/٥
شغل فرد	خانه‌دار	٤٥	۲۲/٥	قومیت	لر	۱۲	٦/۰
	آزاد	٦۹	۳٤/٥		کرد	۱۷	۸/٥
	کارمند	٦٥	۳۲/٥		ترک	۷۰	۳٥/۰
	کارگر	۱۰	٥/۰		فارس	۹۸	٤۹/۰
	بیکار	۱۱	٥/٥		عرب	۳	۱/٥
جنس	خانم	۱۱۳	٥٦/٥	اهمیت دریافت مشاوره ازدواج	خیلی زیاد	٥۰	۲٥/۰
	آقا	۸۷	٤۳/٥		زیاد	۸٤	٤۲/۰
نوع درآمد	ضعیف	۲۳	۱۱/٥		متوسط	٤٦	۲۳/۰
	متوسط	۱۲۰	٦۰/۰		کم	۹	٤/٥
	خوب	٤۷	۲۳/٥		بدون نظر	۱۱	٥/٥
	عالی	۱۰	٥/۰	تداوم دریافت مشاوره به‌صورت غیرحضوری	بلی	۱۳٥	٦۷/٥
محل سکونت	شهر	۱۷۷	۸۸/٥		خیر	٦٥	۳۲/٥
	حاشیه شهر	۲۰	۱۰/۰				
	روستا	۳	۱/٥				

[Downloaded from aums.abzums.ac.ir on 2026-10-30]

[DOI: 10.61186/aums.13.3.172]

جدول ۲: توزیع فراوانی و فواصل اطمینان پاسخ به سؤالات پذیرش خدمات مشاوره از راه دور (N=۲۰۰)

حیطه	آیتم‌ها	نگرش	تعداد (درصد)
مقاومت در برابر استفاده	من تمایل ندارم که مشاوره ازدواج از راه دور روش سنتی استفاده من از خدمات مشاوره ازدواج را تغییر دهد.	کاملاً موافقم	۱۹(۹/۵)
		موافقم	۶۰(۳۰/۰)
		نظری ندارم	۷۷(۳۸/۵)
		مخالفم	۳۸(۱۹/۰)
		کاملاً مخالفم	۶(۳/۰)
	من نمی‌خواهم که استفاده از مشاوره ازدواج از راه دور روش تعامل با متخصصین را تغییر دهد یا در آن تداخلی ایجاد کند	کاملاً موافقم	۲۳(۱۱/۵)
		موافقم	۸۵(۴۲/۵)
		نظری ندارم	۶۱(۳۰/۵)
		مخالفم	۲۷(۱۳/۵)
		کاملاً مخالفم	۴(۲/۰)
	من نمی‌خواهم که خدمات مشاوره ازدواج از راه دور نحوه برخورد من با مسائل و گزینه‌های مشاوره ازدواج را تغییر دهد.	کاملاً موافقم	۲۷(۱۳/۵)
		موافقم	۸۳(۴۱/۵)
		نظری ندارم	۵۶(۲۸/۰)
		مخالفم	۲۹(۱۴/۵)
		کاملاً مخالفم	۵(۲/۵)
اعتماد	خدمات مشاوره ازدواج از راه دور برای بهبود روال ارائه خدمات من قابل‌اعتماد است.	کاملاً موافقم	۵۴(۲۷/۰)
		موافقم	۱۱۱(۵۵/۵)
		نظری ندارم	۲۰(۱۰/۰)
		مخالفم	۱۳(۶/۵)
		کاملاً مخالفم	۲(۱/۰)
	استفاده از سیستم‌های مشاوره ازدواج از راه دور نیازمند این است که نسبت به این فناوری محتاط باشم.	کاملاً موافقم	۳۷(۱۷/۰)
		موافقم	۸۴(۴۲/۰)
		نظری ندارم	۶۰(۳۰/۰)
		مخالفم	۲۰(۱۰/۰)
		کاملاً مخالفم	۲(۱/۰)
	من احساس رضایت و اطمینان می‌کنم که می‌توانم به خدمات مشاوره ازدواج از راه دور اعتماد کنم.	کاملاً موافقم	۴۶(۲۳/۰)
		موافقم	۹۰(۴۵/۰)
		نظری ندارم	۴۰(۲۰/۰)
		مخالفم	۱۶(۸/۰)
		کاملاً مخالفم	۸(۴/۰)

حیطه	آیتم‌ها	نگرش	تعداد (درصد)
سودمندی درک شده	استفاده از مشاوره ازدواج از راه دور می‌تواند کیفیت ارائه خدمت را بهبود بخشد	کاملاً موافقم	۷۰(۳۵/۰)
		موافقم	۸۱(۴۰/۵)
		نظری ندارم	۳۰(۱۵/۰)
		مخالفم	۱۷(۸/۵)
		کاملاً مخالفم	۲(۱/۰)
	استفاده از مشاوره ازدواج از راه دور می‌تواند دسترسی من به خدمات بهداشتی را بهبود بخشد	کاملاً موافقم	۵۵(۲۷/۵)
		موافقم	۹۷(۴۸/۵)
		نظری ندارم	۳۰(۱۵۰/۰)
		مخالفم	۱۷(۸/۵)
		کاملاً مخالفم	۱(۰/۵)
	استفاده از مشاوره ازدواج از راه دور می‌تواند در شروع زندگی مشترک من سودمند باشد	کاملاً موافقم	۷۶(۳۸/۰)
		موافقم	۸۷(۴۳/۵)
		نظری ندارم	۲۹(۱۴/۵)
		مخالفم	۷(۳/۵)
		کاملاً مخالفم	۱(۰/۵)
درک سهولت استفاده	به نظر من یادگیری استفاده از مشاوره ازدواج از راه دور برای من خیلی دشوار نیست	کاملاً موافقم	۵۹(۲۹/۵)
		موافقم	۹۹(۴۹/۵)
		نظری ندارم	۲۶(۱۳/۰)
		مخالفم	۱۲(۶/۰)
		کاملاً مخالفم	۴(۲/۰)
	تعامل با متخصصین از طریق مشاوره ازدواج از راه دور برای من آسان است	کاملاً موافقم	۵۴(۲۷/۰)
		موافقم	۸۵(۴۲/۵)
		نظری ندارم	۳۷(۱۸/۵)
		مخالفم	۲۰(۱۰/۰)
		کاملاً مخالفم	۴(۲/۰)
	تعامل با سیستم‌های مشاوره ازدواج از راه دور برای من واضح و قابل‌درک است	کاملاً موافقم	۴۷(۲۳/۵)
		موافقم	۹۳(۴۶/۵)
		نظری ندارم	۴۵(۲۲/۵)
		مخالفم	۱۱(۵/۵)
		کاملاً مخالفم	۴(۲/۰)

[Downloaded from aums.abzums.ac.ir on 2026-10-30]

[DOI: 10.61186/aums.13.3.172]

۱۸(۹/۰)	کاملاً موافقم	یادگیری نحوه استفاده از خدمات مشاوره ازدواج از راه دور و تطبیق آن سبب هدر رفتن وقت من می‌شود	ریسک درک شده	۸(٤/۰)	کاملاً موافقم	استفاده از مشاوره ازدواج از راه دور سبب می‌شود عصبی شوم	اضطراب تکنولوژی
۱٤(۷/۰)	موافقم			۱۹(۹/۵)	موافقم		
٤٤(۲۲/۰)	نظری ندارم			۲٦(۱۳/۰)	نظری ندارم		
۹۲(۱٦/۰)	مخالفم			۱۱۰(۵۵/۰)	مخالفم		
۳۲(۱٦/۰)	کاملاً مخالفم			۳۷(۱۸۵/۵)	کاملاً مخالفم		
۹(٤/۵)	کاملاً موافقم	استفاده از خدمات مشاوره ازدواج از راه دور، اتلاف پول و منابع است		۸(٤/۰)	کاملاً موافقم	استفاده از مشاوره ازدواج از راه دور می‌تواند من را گیج و ناراحت کند	
۲۱(۱۰/۵)	موافقم			۲۵(۱۲/۵)	موافقم		
۳٤(۱۷/۰)	نظری ندارم			۱۹(۹/۵)	نظری ندارم		
۱۰۵(۵۲/۵)	مخالفم			۱۰۹(۵٤/۵)	مخالفم		
۳۱(۱۵/۵)	کاملاً مخالفم			۳۹(۱۹/۵)	کاملاً مخالفم		
٤(۲/۰)	کاملاً موافقم	استفاده از خدمات مشاوره ازدواج از راه دور بارزش‌ها و اصول اخلاقی من سازگار نیست.		٤۰(۲۰/۰)	کاملاً موافقم	من می‌توانم تمامی منابع لازم برای استفاده از خدمات مشاوره ازدواج از راه دور را در اختیار داشته باشم	شرایط تسهیل کننده
۱۳(٦/۵)	موافقم			۹۵(٤۷/۵)	موافقم		
۳۷(۱۸/۵)	نظری ندارم			۳۲(۱٦/۰)	نظری ندارم		
۱۰۸(۵٤/۰)	مخالفم			۲۵(۱۲۵/۵)	مخالفم		
۳۸(۱۹/۰)	کاملاً مخالفم			۸(٤/۰)	کاملاً مخالفم		
۵٦(۲۸/۰)	کاملاً موافقم	با فرض این‌که فرصت دسترسی به خدمات مشاوره ازدواج از راه دور به من داده شود، قصد استفاده از خدمات مشاوره ازدواج از راه دور رادارم.	قصد استفاده	٤٤(۰/۰)	کاملاً موافقم	من برای استفاده از خدمات مشاوره ازدواج از راه دور می‌توانم دانش کافی را کسب کنم.	
۸۳(٤۱/۵)	موافقم			۱۱۲(۵٦/۰)	موافقم		
۳۷(۱۸/۵)	نظری ندارم			۲۱(۱۰/۵)	نظری ندارم		
۱۲(٦/۰)	مخالفم			۱۸(۹/۰)	مخالفم		
۱۲(٦/۰)	کاملاً مخالفم			۵(۲/۵)	کاملاً مخالفم		
۷۷(۳۸/۵)	کاملاً موافقم	هر زمان که نیاز به خدمات مشاوره ازدواج از راه دور داشته باشم، باکمال میل از خدمات مشاوره ازدواج از راه دور استفاده می‌کنم.		۳٤(۱۷/۰)	کاملاً موافقم	خدمات مشاوره ازدواج از راه دور با روش معمول مشاوره ازدواج من مطابقت دارد	
۹۵(٤۷/۵)	موافقم			۸٦(٤۳/۰)	موافقم		
۱۵(۷/۵)	نظری ندارم			۵۲(۲٦/۰)	نظری ندارم		
۱۱(۵/۵)	مخالفم			۲۳(۱۱/۵)	مخالفم		
۲(۱/۰)	کاملاً مخالفم			۵(۲/۵)	کاملاً مخالفم		
٤۹(۲٤/۵)	کاملاً موافقم	من قصد دارم به نزدیکان و دوستانم درباره خدمات مشاوره ازدواج از راه دور اطلاع‌رسانی کنم		۲۳(۱۱/۵)	کاملاً موافقم	دوستان و آشنایانی که ارزش زیادی برای من دارند ترجیح می‌دهند که من از خدمات مشاوره ازدواج از راه دور استفاده کنم.	نفوذ اجتماعی
۹۰(٤۵/۰)	موافقم			٦٦(۳۳/۰)	موافقم		
۳۷(۱۸/۵)	نظری ندارم			۸۱(٤۰/۵)	نظری ندارم		
۱۹(۹۵/۵)	مخالفم			۲۲(۱۱/۰)	مخالفم		
۵(۲/۵)	کاملاً مخالفم			۸(٤/۰)	کاملاً مخالفم		
				۲۲(۱۱/۰)	کاملاً موافقم	افرادی که تأثیر قابل‌توجهی بر رفتار من دارند ترجیح می‌دهند که از خدمات مشاوره ازدواج از راه دور استفاده کنم.	
				۷۰(۳۵/۰)	موافقم		
				٦۸(۳٤/۰)	نظری ندارم		
				۲۹(۱٤/۵)	مخالفم		
				۱۱(۵/۵)	کاملاً مخالفم		

[Downloaded from aums.abzums.ac.ir on 2026-10-30]

[DOI: 10.61186/aums.13.3.172]

جدول ۳- میانگین، انحراف معیار، کمترین و بیشترین نمره حیطه‌های پرسشنامه امکان‌سنجی دریافت‌کنندگان خدمت (N=۲۰۰)

حیطه	کمترین	بیشترین	میانگین	انحراف معیار
سودمندی درک شده	۳/۰	۱۳/۰	۵/۹۱	۲/۳۲۷
درک سهولت استفاده	۳/۰	۱۵/۰	٦/۳۵	۲/۳۷۳
مقاومت در برابر استفاده	۳/۰	۱۳/۰	٦/٦۰	۲/۰۰۷
اعتماد	۳/۰	۱۵/۰	٦/۸٦۵	۲/۵۲۱
اضطراب تکنولوژی	۲/۰	۱۰/۰	۵/۳۱۵	۱/۸۳۹
شرایط تسهیل‌کننده	۳/۰	۱۵/۰	۱۰/۲۱۰	۲/۰۳۳
نفوذ اجتماعی	۲/۰	۱۰/۰	٤/۵۲۵	۱/۸٦۹
ریسک درک شده	۳/۰	۱۵/۰	۷/۰۱۵	۲/۵۳۱
قصد استفاده	۳/۰	۱٤/۰	٦/۲٤۰	۲/۳۹۱
کل	۲۹/۰	۹۹/۰	۵۹/۰۳۰	۱۳/۰۷۵

[Downloaded from aums.abzums.ac.ir on 2026-10-30]

[DOI: 10.61186/aums.13.3.172]

AUMJ Journal Alborz University of Medical Sciences
Alborz University of Medical Sciences Journal, Summer 2024, Vol. 13, No 3: 172-181 *Original Article*

Iranian Couples' Perspectives toward Receiving Tele- Marriage Counseling Services

Received: 18 Oct 2023 ; Accepted: 07 Feb 2024

Parisa Baboli [1]
Mahnaz Akbari Kamrani[2*]
Malihe Farid[3]
Masoumeh Rajabi Naeeni[4]

1. Student Research Committee, Medicine Faculty, Alborz University of Medical Sciences, Karaj, Iran
2. Social Determinants of Health Research Center, Alborz University of Medical Sciences, Karaj, Iran
3. Non-communicable Diseases Research Center, Alborz University of Medical Sciences, Karaj, Iran
4. Vice-Chancellor for Health Affairs, Alborz University of Medical Sciences, Karaj, Iran

* Corresponding Author:
Social Determinants of Health Research Center, Alborz University of Medical Sciences, Karaj, Iran.
Tel: +982634198000
Email: dr.akbarikamrani@abzums.ac.ir

Abstract

Introduction and purpose: Premarital counseling is one of the ways to change or reduce irrational beliefs and false expectations from marriage and has effective and significant effects on the quality of people's marriages. The present study was conducted with the aim of investigating the perspective of Iranian couples regarding tele marriage counseling in Karaj city.

Methods: This descriptive study was conducted in 2022 on 200 people who referred to marriage centers in Karaj. The tools used in this study include a demographic questionnaire and a telemedicine acceptance questionnaire. The collected data were analyzed using SPSS V23 software.

Results: In this study, 56.5% were women and 43.5% were men. The mean age of women participating in the research was 28.90 ± 7.51 years and the mean age of men was 32.52 ± 5.16 years. Among the participants in this study, 43.5% did not consider premarital education sufficient. The mean score obtained by the participants from the feasibility questionnaire is 59.03 ± 07.13. The lowest and highest scores are 29 and 99, respectively. The results of this study showed that almost 75% of the participants agree that using tele marriage counseling can be beneficial in starting their life together.

Conclusion: The continuation of tele marriage counseling after the face-to-face meeting of health centers, which is required to register their marriage, can be beneficial in starting their joint life and solve many of their needs and questions.

Keywords: Feasibility, Tele Counseling, Youth, Marriage

[Downloaded from aums.abzums.ac.ir on 2026-10-30]

[DOI: 10.61186/aums.13.3.172]